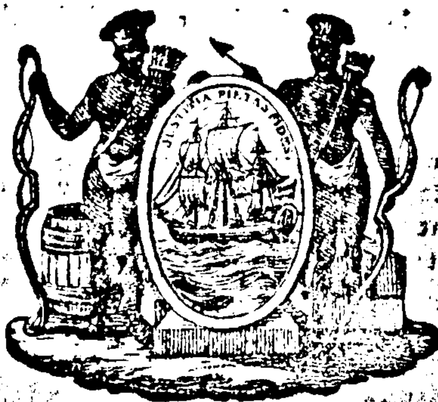
No. 98. Ao. 1851,
Zaturdag, 16 Augustus.

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

Gouvernements - Secretarie.

Aanzoek voor Vrijgeving.

1851.

11 Augustus. Van de slavin *Semire*, oud 39 jaren, dochter van *Theresia*, toebehoorende aan J. W j n a n d.

» » Van de slaven: *Job*, oud 16 jaren, waarvan de moeder onbekend is; en *Eliza*, oud 14 jaren, dochter van *Marianna*, toebehoorende aan J. P. J a n s o n.

De Gouvernements-Secretaris,
J. Æ. LISMAN.

Derde afkondiging.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 13 *Augustus* 1851.

Bij Zijner Majesteits Besluit van den 8den Mei jl. No. 78, zijn ten verzoeke van A b r a h a m C h a r l e s K r i e g e r. *Brieven van Legitimatie* verleend geworden aan zijne bij wijlen C h r i s t i n a A n d r e s a R u c h m a n verwekte *zes* kinderen genaamd F r i t s C h a r l e s, J e a n H e n d r i k, E d u a r d P h i l i p T h e o d o r u s, S u s a n n a R o s a l i n a, C h a r l o t t e H e r r i e t t e en L o u i s e J o h a n n a.

De Gouvernements-Secretaris,
J. Æ. LISMAN.

Gouvernements - Secretarie.

Aanzoek voor Vrijgeving.

1851.

13 Augustus. Van de slavin *Dolphina*, oud 23 jaren, dochter van *Charlotte*, toebehoorende voor den vrijdom aan A. T. C a u p a i n.

» » Van den slaaf *Duncan*, oud 39 jaren, waarvan de moeder onbekend is, toebehoorende aan plantagie *Sarah* (Opper-district *Nickerie.*)

De Gouvernements-Secretaris,
J. Æ. LISMAN.

Tweede afkondiging.

Pronuntiatie van Dictums.

Paramaribo, den 13 *Augustus* 1851.

Op aanstaanden Zaturdag den 16den dezer, des voormiddags ten *negen* ure, zullen bij het Collegie van Commissarissen voor het Departement der *Onbeheerde Boedels* worden gepronuntieerd, de Dictums gewezen in de Boedels van: H. D. van M e e r t e n, C. A. v a n I m m e r z e e l B a e r t, C a r e l van A n t j e v a n K r o s s, E. L. S c h a f f e r, H. R o c q u e t t e, S. W ij n g a a r d e Cz., J. A. M e r c i e r, S. N a s s ij, J. F. L'E t a t e u x, M. J. D u r E p é e, J. v a n E g m o n d, M a r t h a v a n W e t t i g en G. M a r t e n.

De Secretaris bij het Collegie voornoemd,
(1226?) J. ELLIS.

Nieuwstijdingen.

ITALIE.

Ik heb, om mij persoonlijk in te lichten omtrent den waren toestand van Italie, dat land gedurende zes maanden in alle rigtingen doorkruisd, en ik ben, meer dan iemand, in staat u naauwkeurige berigten mede te deelen. Het schoone land, dat overal bezig is de daaraan geslagen wonden te verbinden, zoekt naar middelen tot voorkoming van nieuwe, en is misschien nog niet bevrijd van die demagogie, welke voor langen tijd zijn toekomstig lot in de waagschaal heeft gesteld.

Zoo ik mij niet bedrieg, dan is Italie, even als het overige Europa, verdeeld in drie partijen, republikeinen, absolutisten en constitutionnele monarchalen. De laatste partij is de minst talrijke, maar het is de partij des verstands, waarvan de ongelukkige graaf Rossi het hoofd was. De meerderheid behoort tot de absolutistische partij. Het is de traagste en onverdraagzaamste. Zij zou gelukkig zijn zoo zij zich met niets behoefde te bemoeijen en *Gods water over Gods akker kon laten loopen*, zoo als onlangs een harer leden zeide. De republikeinsche partij is niet talrijk, maar stoutmoedig en ondernemend. Zij heeft echter vele aanhangers te Rome, Genua en in Lombardije.

Te Venetie heeft het handelsbelang de vaderlandsliefde uitgedoofd.

De Constitutionnelen zijn in Romagna en Toscane vrij talrijk. In laatstgenoemde land handelen zij verkeerd door zich aan de Piemontesche demagogie aan te sluiten. Al die intrigues verontrusten de Italiaansche gouvernementen, en beletten sommige van hen den weg der hervorming vrijmoedig in te slaan. Italie is altijd het land van tweespalt geweest; Engeland, dat in het geheim handelt, is weder bezig een nieuwe krisis voor te bereiden. Die krisis zal noodlottiger zijn dan alle anderen, want de Italiaansche regeringen zijn het oneens en vijandig jegens elkander.

Wat Rome aangaat, alles is daar in gereedheid voor eene omwenteling, die overigens wel te voorzien is, want generaal Gemeau heeft alle mogelijke maatregelen genomen om de veiligheid van zijn leger te verzekeren. Men moet, wil men onpartijdig zijn, ook zeggen, dat men met de beste inzigten ter wereld, onmogelijk onstaatkundiger kan handelen dan de Pauselijke regering. Zoo ik u een tafereel ophing van de fouten die onder mijne oogen werden bedreven, door dat men menschen en zaken niet kent, zoudt gij verstomd staan.

De ongeluksvogel.

Het was, geloof ik, in 1829 — zoo verhaalt zekere koopvaardijkapitein — dat mij nog één man voor mijne equipage ontbrak, en men kon toenmaals te Brest moeijelijk werven, omdat er veel volk voor de zeedienst gewapend werd. Het gelukte mij intusschen toch eindelijk eenen matroos aan te nemen en — daar ik doorslaande blijken van zijne geschikt en bekwaamheid ontving — hem als equipagemeester op mijnen bodem aan te stellen. Zijn naam was Ulrich, en zonderling was het, dat hij, toen ik hem wilde huren, zeide dat hij zich wel moest verhuren, omdat hij schuld in zijne slaapstee had, die hij anders niet kon betalen, maar dat hij het mij afried hem te nemen. Toen ik hem vroeg, waarom niet, zag hij mij medelijdend aan, trok de schouders op, en sprak geen woord.

Ik sloeg hierop verder geen acht; en ik leerde hem aan boord, als een zeer geregeld mensch kennen, die nimmer aan wal kwam, maar, na afgedaan werk, in de bazaanskabelpoort ging zitten en daar soms geheele uren afgetrokken en zwijgend bleef. De manschap, die hem als vuur vreesde, noemde hem den *ongeluksvogel*. De lading ingenomen hebbende, ging ik den 21 November onder zeil en stevende naar Buenos-Ayres. Tegen den avond nam de wind hand over hand toe en liep eindelijk op volslagen storm uit, hetwelk ons noodzaakte, bij het krieken van den dag, te Havre binnen te loopen. Hier was het, dat Ulrich bij mij in de kajuit kwam en mij zijn voornemen te kennen gaf, dat hij mij wilde verlaten, als zijnde zulks het best voor hem, maar ook voor mij. Ik wilde hiervan echter niets hooren, want zulk eenen bekwamen man moest ik houden, tegen welken prijs ook, weshalve ik hem, ten einde zijne ontvluging te verhoeden, in arrest liet brengen. Maar den volgenden dag—ik weet niet waarom—liepen er doffe geruchten onder mijn volk. Het is die hond van een *ongeluksvogel*, die ons ongeluk aanbrengt, zeiden eenigen. Met zulk een' aan boord, moet men wel vergaan. Sedert lang kende ik de zonderlinge bijgeloovigheid der matrozen, die alle moeijelijke gebeurtenissen op zee toeschrijven aan één persoon, die verantwoordelijk is voor alle ongelukken, die er kunnen gebeuren; ik liet bij gevolg veertig slagen geven aan ieder der twee belhamels, die deze zotte denkbeelden hadden geopperd. Wij verlieten vervolgens Havre, en eens in de ruimte zijnde, stelde ik Ulrich weder in vrijheid. Door een onverklaarbaar noodlot, op de hoogte der Kanarische eilanden, Palme en Fer, terwijl ik deed loeven in de hoop van het eiland St. Antonie te verkennen, werd de lucht buijig, de wind haalde meer en meer aan, en het begon weldra zoo te stormen, dat de kleine mars steng en de fokkemast door een' rukwind werden medegenomen. Nu maakte een schrikkelijk denkbeeld zich meester van de manschap, die als verbijsterd was door dit verlies. De matrozen kwamen bij mij met eene vreesselijke uitdrukking van woede op hun gelaat en riepen als uit éénen mond: In zee! in zee! *den ongeluksvogel!* hij is oorzaak van alles. Ellendigen! riep ik uit, mij met eene handspaak wapenende, ik zal u doodslaan als honden, als gij de handen aan hem slaat. In zee! in zee! wij willen om zijnentwil niet verdrinken, in zee! En nu wilden zij Ulrich te lijf. Ik plaatste mij voor hem en onderhaalde de handspaak, om slagen uit te deelen, toen mij plotselijk een strik toegegooid werd, waarin ik verward raakte en op het dek viel, waarna men mij terstond knevelde. Nu was Ulrich aan de beurt, en ik zag hoe elk zich gereed maakte, om hem aan te vallen, en hoe hij dezen aanval behendig ont-

week, en, zich in het touwwerk der bezaan werpende, met éénen sprong op het rahout was. Van daar riep hij den matrozen toe, die hem met dreigende blikken aanstaarden: ik moet u geene onnutte misdaad laten bedrijven, want mijn dood kan u niet redden, dan wanneer dezelve met mijnen wil is. Het is niet voor u, maar voor den kapitein dat ik mij opoffer. Vaarwel kapitein!—Dit waren zijne laatste woorden, want hij sprong in de golven en verdween. Hourra! hourra! schreeuwde de manschap en klapte in de handen. Mij kwam men nu beleefdelijk ontbinden en om genade verzoeken, met de betuiging tevens, dat de leelijke *ongeluksvogel* van kant moest, om behouden te blijven. Toen ik eenigzins tot bedaren gekomen, het volk de nietigheid van zijn gruwelijk en goddeloos stelsel verweet, daar, niettegenstaande Ulrich reeds verdronken was, de storm nog evenzeer, zoo niet feller voortwoedde, zoodat wij waarschijnlijk spoedig mede ons graf in de golven zouden vinden, keken sommigen wel eenigzins verslagen, maar de zeilmaker, een brutaal mensch en bij slechte gelegenheden, als deze, altijd de voorste, antwoordde mij, dat hij zich thans herinnerde, dat het werk nog niet voltooid was, want dat de kleerkist en muts van Ulrich nog aan boord waren, en deze ook van kant moesten, wilde men doen gelijk het behoorde.

Naauwelijks had hij dit gezegd, of elk beijverde zich om kist en muts op het dek te halen en vervolgens in zee te werpen, met de woorden: Ga in hetzelfde graf met uwen meester... en dat de goede God ons in rust late, want wij hebben niets meer te doen met dien matroos der hel!

Een toeval wilde, dat de twee of drie laatste rukvlagen, die ons zoo sterk hadden geslingerd, de staart der bui waren, zoo als men zegt. De wind bedaarde, de zee werd vervolgens stil, en sedert dit oogenblik was onze overtogt gelukkig, ja de gelukkigste, dien ik immer gemaakt heb, en den 1 Januarij kwamen wij te Buenos Ayres aan.

Later vernam ik, dat Ulrich leed aan wroeging van het geweten over miskenning of mishandeling zijner moeder.

De Boekhandel vóór de uitvinding der Boekdrukkunst.

Om zoo kort mogelijk het belangrijkste omtrent dit onderwerp mede te deelen, zullen wij hetgeen wij te zeggen hebben onder de vier volgende hoofden brengen; namelijk: van de *afschrijvers* der manuscripten, van de *stoffen* waarop men schreef, van de *boekhandelaren*, en van de *prijzen* der boeken.

Overal waar men beroemde leermeesters en eene menigte studenten had, was het ambt van afschrijvers van groot belang. Te Bologna waren er zeer velen, die steeds druk werk hadden, en vele daarvan behoorden tot het schoone geslacht. Deze afschrijvers, stonden in naauwe betrekking tot de schilders, verbeteraars, papiermakers en boekbinders. Ten aanzien van deze laatstgenoemden, vertrouwde men zoo weinig dat de wet voorschreef, dat zij borg moesten stellen voor de boeken welke in hunne handen gegeven werden. Rijke menschen besteedden groote sommen om hunne boeken te versieren, en reeds in de twaalfde en dertiende eeuw klaagde men hier over de vreesselijke onkosten, welke te Parijs en te Bologna op het uitwendige der boeken besteed werden. Er bestond ook eene wet, volgens welke elk student die iets afgeschreven wilde hebben, verpligt was den afschrijver op zijne eer af te vragen: of hij niet reeds werk voor iemand onder handen had? in dat geval moest hij wachten tot hij aan de beurt kwam, en elke overtreding dezer wet werd met wegzending van de akademie gestraft. Alle kleinere arbeid, die binnen den tijd van tien dagen kon verrigt worden, maakte eene uitzondering op dezen regel.

Perkament en eene soort van papier uit katoen vervaardigd, werden het meest gebruikt om er boeken van te maken in de twaalfde, dertiende en veertiende eeuw. Zelfs reeds in de negende eeuw werden de laatste dezer zelfstandigheden gebruikt; maar papier uit linnen lappen bereid, werd eerst aan het einde van de veertiende eeuw bekend. In de elfde eeuw werden de Pausselijke bullen niet meer op papyrus geschreven, dat reeds lang in het dagelijksche leven niet meer gebezigd werd. Het perkament was echter het meest gezocht. Er bestond eene wet te Bologna, dat ieder fabrijkant van perkament borg moest stellen, dat ten minste twee derde van zijn parkement van die soort moest zijn, waarvan men de boeken vervaardigde. In de contracten met de afschrijvers werden slechts twee uitdrukkingen gebezigd om de grootte der boeken te beschrijven, namelijk: *Quaternus* en *Pecia* of *Petia quaternus*, d. i. vier vellen zoodanig in elkander gevouwen, dat ze acht bladen uitmaakten — eene zeer onbepaalde maatstaf, als men de verschillende grootte der vellen en der letters in aanmerking neemt. *Petia* had echter ten minste in de vijftiende eeuw te Bologna en Padua eene meer bepaalde beteekenis en maat, namelijk: zestien kolommen elke van twee en zestig regels, en elke regel van twee en dertig woorden. Daar elke bladzijde gewoonlijk twee kolommen bevatte, was de *Pecia* waarschijnlijk een half *quaternus*.

Hoewel de tijdsomstandigheden niet gedoogden, dat de handel in boeken op verre na zoo uitgebreid was als in onze dagen, was dezelve echter toch lang niet zoo aanzienlijk, als men misschien genegen zou zijn zich te verbeelden. Nieuwe boeken, het is waar, werden slechts als zij vooraf besteld waren vervaardigd: en die eene kopij van een werk wenschte te bezitten, moest zelf met een afschrijver in onderhandeling treden; er waren echter vele menschen *stationarii* genoemd, die eene menigte boeken in voorraad hadden, welke zij aan de afschrijvers verhuurden. Aangaande deze menschen vindt men de volgende berigten.

De *Stationarii* worden reeds in de statuten van Bologna in het jaar 1529 vermeld. Hun werd bevolen geene andere, dan getrouwe copien der boeken in voorraad te houden; ze aan niemand te verkoopen, die niet tot de akademie behoorde, om den huurprijs daarvan niet te verhoogen, noch zich met eenige der leeraren te vereenigen om nieuwe commentaren in plaats van de oude algemeen aangenomenen in te voeren. Dertig jaren later werden alle bepalingen van deze wet, behalve de laatste, op nieuw verkondigd. Verder was hun opgelegd een eed *de fideli* af te leggen en om zware borgen te stellen. Hunne boeken waren aan de inspectie onderworpen der *peciarii*, zes studenten die jaarlijks tot dit ambt verkozen werden, drie Italianen en drie *Tramontanes*.

Elke *stationarius* was verder verpligt copien te bezitten van de 117 werken, die op de lijst stonden opgenoemd, welke hun gegeven werd. De huurprijs dezer boeken was bepaald, en schijnt geregeld te zijn geweest volgens de waarde van het werk of deszelfs grootte of schaarschheid. De Pedellen van de akademie te Bologna waren tevens *stationarii*; maar het blijkt ook, dat menig professor sich niet schaamde op deze wijze zijne inkomsten te vermeerderen. Voor een zeker commissie loon verkochten de *stationarii* te Bologna boeken voor anderen. Door eene wet van 1259 werd hun verboden een hooger commissieloon te nemen, dan in vroegere tijden, en dit geld werd toen op nieuw bepaald op een veertigste gedeelte van den prijs van het werk, als het niet de zestig lires te boven ging; als het boek echter meer kostte, werd hun slechts een zestigste gedeelte van den prijs toegekend. Wij twijfelen of onze hedendaagsche boekverkoopers *bekennen* zullen, dat ze ooit meer verdienen! Dezelfde wetten verboden het opkoopen van boeken, met het plan ze weder met winst te verkoopen, en bevolen over het algemeen, dat niemand, wie het ook zij, het wagen mogt boeken te koopen, tenzij voor zijn eigen gebruik, of om ze als *stationarius* te bewaren.

PRODUCTEN-HANDEL.

Bij inschrijving verkocht.

Suikeri

Op den 15 dezer, 40 vaten van Plant. Catharina Sophia, a 7,51 cent.

Idem, 11 vaten van de Centralisatie Buitenrust, a 7,53 cent.

Scheepvaart.

BINNENGEKOMEN.

Den 15 dezer, de Nd. Am. Brik Niger, kapt. Higgens, van Boston.

Schepen in lading.

Naar Amsterdam.

Sicilie, kapt. E. J. Sap, adres bij Gisius en Co.— Vertrekt *MAANDAG*.

Triton, kapt. P. Reijntjes, adres bij Gisius en Co. — Sluit 25 dezer.

Snelheid, kapt. J. J. Gorter, adres bij Gisius en Co.— Sluit 30 dezer.

Amicitia, kapt. B. J. Wijgers, adres bij Gisius en Co.

Cuba, kapt. Jansen, adres bij Gisius en Co.

Nicolaus Witzen, kapt. P. F. Lange, adres bij J. F. Faverelj.

Suriname, kapt. R. van der Meij, adres bij Gisius en Co.

Susanna, kapt. G. D. Visser, adres bij J. J. Leijsner.

Louisa Christina, kapt. L. C. Peters, adres bij H. Degenhard.

Gedrukt bij J. C. MULLER Az.